

Nr 232.

Av herr **Strömberg**, *angående antalet förste sekreterarebefattningar och sekreteraretjänster vid statens järnvägar.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 391 angående gemensamt lönesystem samt lönereglering för postverket m. fl. ämbetsverk framställes förslag om bland annat inrättandet av förste sekreterarebefattningar vid järnvägsstyrelsen.

Enligt kommunikationsverkens lönekommitté skola ifrågavarande förste sekreterarebefattningar vara avsedda att innehavas av byråchefernas å administrativa, kameral- och de tre trafikbyråerna närmaste män och ställföreträdare. I sitt uttalande vid förslaget till inrättande av förste sekreteraregrad vid samtliga verkens styrelser har lönekommittén framhållit, att denna grad skulle såsom regel förbehållas befattningar, för vilka krävas högre examen på det juridiskt-administrativa området eller därmed jämförlig kompetens, och vilkas innehavare tillika inom verkens styrelser intaga ställningen såsom byråchefs närmaste män och ställföreträdare.

I anslutning till detta kommitténs uttalande, har i Kungl. Maj:ts proposition nr 392 befattningen förste sekreterare beträffande statens järnvägar upptagits endast till ett antal av 5 och dessa avsedda för styrelsens administrativa, kameral- och trenne trafikbyråer. Anledningen till att befattningarna ifråga ansetts böra förekomma även å trafikbyråerna, ehuru högre teoretisk utbildning där icke kräves, är, att rekryteringen måste ske ur trafikinspektörernas och förste trafikinspektörernas led samt jämväl hänsynen till arten av deras ansvarsfulla poster.

Enligt min mening göra sig dessa skäl även i hög grad gällande beträffande järnvägsstyrelsens förrädsbyrå, där sålunda likaledes en förste sekreterarebefattning är fullt motiverad.

Såsom byråchefens å förrädsbyrån närmaste man och ställföreträdare var intill detta års ingång anställd en byråingenjör av 1:a klass. Sedan

befattningen blivit vakant, medgavs emellertid på förslag av järnvägsstyrelsen och efter proposition till 1918 års riksdag nämnda tjänsts utbytande mot en sekreterarebefattning, vilken enligt gällande avlöningsreglemente i tjänstehänseende och löneställning är likvärdig med den utbytta byråingenjörsbefattningen. Såsom skäl för detta utbytande anförde järnvägsstyrelsen, att erfarenheten givit vid handen, att icke teknisk tjänsteman, som länge sysslat med de till befattningen hörande arbetena, därunder kunnat förvärva den erfarenhet även inom tekniska spörsmål inom området, som erfordras för göromålsens skötande. Styrelsen ansåg därför lämpligt, att fordran å högre teknisk examen som kompetensvillkor icke borde vara ovillkorlig, varför benämningen å befattningen borde ändras till sekreterare.

Genom att såsom i Kungl. Maj:ts proposition nu föreslagits upphäva den hittills rådande likvärdigheten mellan ifrågakommande befattning å förrådsbyrå och befattningen såsom förste byråingenjör skulle i verkligheten åstadkommas en enligt min mening icke av sakförhållandena motiverad och vid förenämnda utbyte av befattning icke heller avsedd nedflyttning av ifrågakommande tjänst.

Järnvägsstyrelsens förrådsbyrå har att handlägga ärenden rörande förrådstjänsten vid statens järnvägar, i vilket åliggande bland annat ingår att förbereda och ombesörja upphandling av till myckenhet och värde mera betydande förrådseffekter såväl för statens trafikerade järnvägars som statens järnvägsbyggnaders räknig, ävensom att övervaka, att de ingångna avtalen riktigt fullgöras. Värdet av genom statens järnvägars förrådsbyrå upphandlade effekter, omfattande nära 200 varuslag, utgjorde under år 1914 omkring 25,000,000 kronor och under år 1917 omkring 69,000,000 kronor.

Med hänsyn till ej blott den mångfald varor av skilda slag, som vid förrådsbyråns upphandlingar ifrågakommer, än även de erforderliga högst betydande mängderna, är det givetvis av den största vikt, att inköpen ordnas och ombesörjas på ekonomiskt fördelaktigaste sätt, och att sålunda de personer, som handhåva ledningen av upphandlingsärendena, besitta grundliga insikter och vidsträckt erfarenhet inom vitt skilda områden.

Det är påtagligt, att det stora omfånget av förrådsbyråns upphandlingsverksamhet måst medföra en vittgående fördelning mellan byråchefen och hans närmaste man sekreteraren av dithörande ärenden och att sålunda på sekreteraren måste uppställas stora krav ej blott facklig utbildning utan även merkantila insikter och affärsrutin. Det är å ena sidan av vikt att till befattningens innehavare kunna påräkna en person, som äger vidsträckt kännedom om förrådsverksamheten å linjen, under det

att å andra sidan är ett oeftergivligt villkor, att denna tjänsteman under tjänstgöring å förrådsbyrån förvärvat grundlig skolning i varukännedom och affärsteknik. Slutligen föreligger beträffande sekreterareposten å förrådsbyrån samma behov, som ifråga om ledarepatser i enskild affärsverksamhet gör sig gällande, nämligen att på densamma kunna bibehålla en dugande tjänsteman, som sålunda kan under en jämförelsevis längre tid med stöd av vunnit erfarenhet fullfölja de principer och syften, efter vilka verksamheten funnits böra inriktas.

Det är sålunda i hög grad erforderligt, att till denna ansvarsfulla post kunna förvärva den bästa förmåga inom förrådstjänsten, som står till buds, och att denne icke kan bli föränledd att av ekonomiska skäl söka förrådsintendentsbefattning. Sekreteraren å förrådsbyrån bör därför vara likställd med förrådsintendenterna, från vilkas led densamma bör kunna rekryteras. Befattningen bör sålunda utgöras av en förste sekreterarebefattning.

Med stöd av vad jag här ovan anförde får jag föreslå sådan ändring i förteckningen över befattningar vid statens järnvägar, vilkas antal enligt avlöningsreglementet för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk skall fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen (bil. 1 till Kungl. Maj:ts proposition nr 392) att antalet förste sekreterarebefattningar bestämmas till 6, därav en avsedd för järnvägsstyrelsens förrådsbyrå, i sammanhang varmed antalet sekreterarebefattningar bör minskas från 9 till 8.

Stockholm den 5 maj 1919.

O. M. Strömberg.
